

D ů v o d y:

Pro posouzení skutku po stránce hmotněprávní dlužno vzíti v úvahu, jak zmateční stížnost správně na to poukazuje, že Alois S. s Annou K-ou v kritické době souložil. Dle toho nastala zákonná důměnka Šu 163 obč. zák. a splněn byl předpoklad, by po porodu dítěte uplatňovány byly proti němu nároky podle Šu 166 a násl. obč. zák. Závadná činnost obžalovaných čelila dle zjištění ke konání, k němuž Alois S. za daného předpokladu, zejména v tu dobu a bez intervence soudu povinen nebyl, totiž k vyplacení 3000 Kč. Neprávem tvrdí tedy stížnost, že žádáno bylo Janem K-em jako otcem Anny K-ové přímo i prostřednictvím spoluobžalovaných V-a a K-a jen něco, nač měla Anna K-ová zákonné právo, a že se dostává výrok odsuzující do rozporu s předpisy občanského zákona. Nicméně nemůže zůstatí uvedená okolnost bez účinku na posouzení nátlaku, jenž za uvedeným účelem na Aloise S-a byl konán. Nátlak ten záležel podle zjištění soudu v hrozbě soudem, při kterémž Anna K-ová bude proti S-ovi přísahati (Jan K.) radnici nebo sdělením milé S-ově a že K-ová to může svést na S-a (Theodor V.) že otcovství bude svedeno na S-a (Josef K. po předchozí domluvě se spoluobžalovaným). Nelze ovšem pochybovati o správnosti zjištění rozsudku, že i tyto vyhrůžky byly vzhledem k nepříjemným pro Aloise S-a účinkům zejména po stránce majetkové způsobilými, vzbuditi v Aloise S-ovi důvodné obavy, že jeho poměr k Anně K-ové dostane se na vědomí osob, jimž je zatajiti měl zájem, a že svého času proti němu uplatňovány budou nároky paternitní. Než obou těch následků musil se Alois S., jak právem na to stížnost Josefa K-a poukazuje, obávat, jakmile se o otěhotnění Anny K-ové dověděl, i tehda, když mu jimi se strany obžalovaných nebylo zvláště hrozeno, poněvadž by i se soudním vymáháním nároků z paternity nezbytně byly spojeny. Za těchto okolností nelze v poukazu obžalovaných na tyto následky shledati tak intenzivní nátlak na vůli Aloise S-a, jaký předpokládá § 98 tr. zák., mluvě o vyhrůžce, již klade na roveň přímému násilí a kvalifikuje na zločin veřejného násilí. Sluší spíše spatřovati v tomto způsobu nátlaku na Aloise S-a, by se ohledně nároku z paternity s otcem Anny K-ové vyrovnal, jednání, odpovídající skutkové podstatě přestupku útisku podle Šu 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n., jenž liší se od zločinu podle Šu 98 b) tr. zák. právě menší intenzitou použitých prostředků a, mluvě o »pohrožení«, klade je na roveň pouhému zlému nakládání a způsobení újmy. Byť i podle toho byla zmateční stížnost, pokud brojí proti odsouzení stěžovatelovu pro zločin oprávněnou, nemůže to míti za následek úplné sprostění stěžovatelovo, jehož se zmateční stížnost domáhá, nýbrž jen jeho odsouzení pro přestupek útisku. A jelikož tytéž úvahy svědčí též ve prospěch obou spoluobžalovaných, jichž stížnost zavržena byla již v první stolici, použití jest v jich prospěch předpisu Šu 290 tr. ř.

Čís. 1581.

Otec nezletilého může opovědět i provést zmateční stížnost, i když se onen opravných prostředků vzdal (§ 282 tr. ř.).

Převzetím dříve soukromé dráhy do státní správy staly se provoz dráhy a veškeré záležitosti, provozu se dotýkající, částí státní správy; měsíční lístek jí vydáný jest veřejnou listinou (§ 199 d) tr. zák.).

Na rozdíl od přestupku §u 320 f) tr. zák. předpokládá zločin §u 199 d) tr. zák. úmysl, směřující k poškození jiné osoby; způsobilost k oklamání předpokládají oba.

(Rozh. ze dne 31. března 1924, Kr II 511/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost Karla R-a jako otce obžalovaného Josefa R-a do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 28. září 1923, jímž byl obžalovaný Josef R. uznán vinným zločinem podvodu podle §§u 197, 199 d) tr. zák.

Důvody:

Zrušovacímu soudu neušlo, že nezletilý obžalovaný Josef R. vzdal se při hlavním přelíčení v přítomnosti svého obhájce opravných prostředků, že však otec jeho Karel R. opověděl proti jeho vůli, jak k tomu byl oprávněn podle zákona (prvý odstavec §u 282 tr. ř.), zmateční stížnost, která byla provedena a podepsána toliko obžalovaným Josefem R-em. Zrušovací soud pokládá však za to, že jen nedopatřením neprovedl stížnosti té otec obžalovaného Karel R., a že tento je jediným pravým stěžovatelem, ježto dal také obhájci plnou moc. Z té příčiny zabýval se zrušovací soud i věcně zmateční stížností.

Uplatňujíc zmatečný důvod čís. 9 písm. a), správně čís. 10 §u 281 tr. ř. dovozuje zmateční stížnost, že byl stěžovatelem padělaný měsíční lístek vydán ředitelstvím státních drah u provozování soukromého podniku Košicko-bohumínské dráhy, že proto nejde o padělání veřejné listiny a že jednání stěžovatelovo naplňuje proto toliko skutkovou podstatu přestupku podle §u 461 tr. zák., a že ve stěžovatelem provedené opravě lístku, již mohl i laik na první pohled poznati, jde o nezpůsobilý pokus, spadající toliko pod ustanovení §u 320 písm. f) tr. zák. Stížnost jest v obou směrech pochybena. Není správným předpoklad stížnosti, že košicko-bohumínská dráha provozuje dopravu osob jako podnikatel práva soukromého. Správu této dráhy vede stát. Pokud se tak nestalo již nařízením vlády ze dne 6. října 1919, čís. 539 sb. z. a n., převzalo československé ministerstvo železnic na základě zákona ze dne 22. prosince 1920, čís. 690 sb. z. a n. výnosem ze dne 26. ledna 1921, č. j. 712/21-II-1 veškeré trati košicko-bohumínské dráhy dnem 1. února 1921 do správy státní. Správou tratí na území slezském, podléhajících dříve provoznímu ředitelství košicko-bohumínské železnice v Těšíně, tedy zejména i trati Bohumín—Těšín bylo oním výnosem pověřeno ředitelství čs. státních drah v Olomouci. Převzetím dříve soukromé dráhy do státní správy, staly se provoz dráhy a veškeré záležitosti provozu se dotýkající částí státní správy. Záležitosti ty obstarávají železniční úřady a železniční zřízení, pokud tím byli pověřeni a dbají platných předpisů, jako úkoly státní správy. Listiny, vztahující se k tomuto pro-

vozu a oprávněným k tomu železničním úřadem anebo zřízencem u provozu košicko-bohumínské dráhy dle platných předpisů za státní správy její o záležitostech jejího provozu v mezích své příslušnosti dle platných předpisů vydané jsou listinami veřejným úřadem, pokud se týče činitelem veřejného úřadu v oboru jeho působnosti ve předepsané formě zřízenými, tudíž listinami veřejnými. Veřejnou listinou je tudíž obzvláště měsíční lístek, o jaký jde, protože jest jím československým ředitelstvím státních drah v Olomouci, tedy příslušným úřadem v předepsané formě ověřeno, že majitel lístku zaplatil předepsaný poplatek a železniční správa se zavázala, dopravovati po dobu, v lístku vytyčenou, majitele jeho po trati tamtéž naznačené.

Než ani druhá námitka není opodstatněna. Nalézací soud uvádí v důvodech napadeného rozsudku, že bere na základě úplného doznání obžalovaného v souhlasu s výpovědi svědka B-y za prokázáno, že obžalovaný spáchal čin uvedený s h o r a, t. j. v rozsudkovém výroku. To jest ovšem odůvodněním a zjištěním velice chatrným, ale tolik vyplývá z onoho odstavce důvodů, že soud bere za prokázáno vše, co po stránce skutkové obsahuje výrok rozsudkový, tedy zejména i okolnost, že obžalovaný uvedl v omyl průvodčího vlaku. Správnost tohoto skutkového závěru plyne pak z výpovědi svědka Františka B-y, již právě rozsudek se dovolává, že průvodčí přehlédl falšování měsíčního lístku a že teprve revisor vlaku je odhalil. Byl-li takto zřízenec, který v první řadě přezkoumává, zda má cestující platnou jízdenku, jednáním stěžovatelovým skutečně oklamán, nelze důvodně bráti v pochybnost, že toto jednání bylo způsobilým prostředkem, uvést jiné osoby v omyl. Nehledě k tomu nejde — jak stížnost nesprávně dovozuje — o pouhou opravu lístku, nýbrž naopak o zničení původního jeho obsahu, totiž slova »duben« a nahrazení zničeného obsahu jiným obsahem, totiž slovem »květen«. Způsobilství k oklamání předpokládá ostatně také stížností dovolávaný § 320 písm. f) tr. zák. Skutková podstata přestupku podle tohoto §u liší se od ustanovení §u 199 písm. d) tr. zák. tím, že toto předpokládá úmysl směřující k poškození jiné osoby, kdežto v §u 320 f) tr. zák. se takový úmysl výslovně vylučuje. Zmateční stížnost bylo tudíž jako bezdůvodnou zavrhnouti.

Čís. 1582.

K beztrestnosti zpronevěry (§ 181 tr. zák.) nestačí, že majetkové poměry pachatelovy připouštějí krytí zadržného peníze, nýbrž vyžaduje se, by byl schopen kdykoliv krytí poskytnouti.

(Rozh. ze dne 31. března 1924, Kr II 530/23.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uher-ském Hradišti ze dne 6. října 1923, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §u 181 tr. zák.